

О. В. Красногор, кандидат юридичних наук,
приватний нотаріус м. Чернігів
ORCID: 0009-0004-0901-7033

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ – КЛЮЧОВИЙ МЕХАНІЗМІВ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗМІЦНЕННЯ ГАРАНТІЙ ПРАВ ЛЮДИНИ

У статті досліджується інформаційно-аналітична діяльність Міністерства юстиції України як ключовий інституційний механізм охорони прав людини в умовах цифровізації публічного управління та становлення інформаційного суспільства. Обґрунтовується, що інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, зростання обсягів правової інформації, поява нових форм правопорушень у цифровому середовищі зумовлюють необхідність переосмислення ролі інформаційно-аналітичних процедур у діяльності органів публічної влади, зокрема у сфері формування та реалізації державної правової політики щодо захисту прав і свобод людини та громадянина.

Проаналізовано стан наукової розробки проблематики інформаційної, аналітичної та інформаційно-аналітичної діяльності органів публічної адміністрації, виокремлюються основні доктринальні підходи до визначення їх змісту, функцій та значення. Особливу увагу приділено розмежуванню та водночас взаємозв'язку інформаційної й аналітичної складових у діяльності Міністерства юстиції України, що забезпечують систематичний збір, обробку, узагальнення та інтерпретацію правової й соціально значущої інформації з метою підготовки управлінських рішень, законопроектів, аналітичних висновків і правових позицій держави у сфері прав людини.

Доведено, що аналітична діяльність у межах системи юстиції має не лише допоміжний, а стратегічний характер, оскільки сприяє виявленню системних проблем і тенденцій порушення прав людини, прогнозуванню ризиків, розробленню превентивних заходів та оцінці ефективності правового регулювання. Поряд із позитивним потенціалом такої діяльності окреслено низку проблем її реалізації, зокрема формалізм аналітичних процедур, слабкий зв'язок між аналітичними матеріалами та управлінськими рішеннями, недостатню координацію між органами влади та обмежений доступ до повної і достовірної інформації.

На підставі узагальнення доктринальних підходів та аналізу практики діяльності Міністерства юстиції України сформульовано авторське визначення інформаційно-аналітичної діяльності у сфері охорони прав людини як системної інтелектуальної діяльності органу публічної влади, спрямованої на забезпечення науково обґрунтованого прийняття рішень і вдосконалення правової політики. Виокремлено та систематизовано основні ознаки цієї діяльності: змістові, організаційно-правові, функціональні та інституційно-комунікативні. Зроблено висновок, що розвиток і нормативне вдосконалення інформаційно-аналітичної діяльності Міністерства юстиції України є необхідною умовою підвищення ефективності національного механізму захисту прав людини та зміцнення довіри суспільства до органів публічної влади.

Ключові слова: інформаційно-аналітична діяльність; Міністерство юстиції України; права людини; публічне адміністрування; правова політика; аналітична діяльність.

O. V. Krasnohor. Information and analytical activity of the Ministry of Justice of Ukraine as a key mechanism for institutional strengthening of human rights guarantees

The article examines the information and analytical activity of the Ministry of Justice of Ukraine as a key institutional mechanism for the protection of human rights in the context of the digitalization of public administration and the formation of the information society. It is substantiated that the intensive development of information and communication technologies, the growing volume of legal information, and the emergence of new forms of offenses in the digital environment necessitate a reconsideration of the role of information and analytical procedures in the activities of public authorities, particularly in the formation and implementation of state legal policy aimed at protecting human and civil rights and freedoms.

The current state of scholarly research on information, analytical, and information-analytical activities of public administration bodies is analyzed, and the main doctrinal approaches to defining their content, functions, and significance are identified. Special attention is paid to distinguishing, while simultaneously revealing the interrelation between, the informational and analytical components in the activities of the Ministry of Justice of Ukraine, which ensure the systematic collection, processing, generalization, and interpretation of legal and socially significant information for the preparation of managerial decisions, draft laws, analytical conclusions, and the state's legal positions in the field of human rights.

It is proven that analytical activity within the justice system is not merely auxiliary but strategic in nature, as it contributes to identifying systemic problems and trends in human rights violations, forecasting risks, developing preventive measures, and assessing the effectiveness of legal regulation. Alongside the positive potential of such activity, a number of problems in its implementation are outlined, including the formalization of analytical procedures, a weak link between analytical materials and managerial decisions, insufficient coordination among public authorities, and limited access to complete and reliable information.

© О. В. Красногор, 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Based on the generalization of doctrinal approaches and the analysis of the practical activities of the Ministry of Justice of Ukraine, the author formulates an original definition of information and analytical activity in the field of human rights protection as a systemic intellectual activity of a public authority aimed at ensuring evidence-based decision-making and improving legal policy. The main characteristics of this activity—substantive, organizational-legal, functional, and institutional-communicative—are identified and systematized. It is concluded that the development and regulatory improvement of the information and analytical activity of the Ministry of Justice of Ukraine is a necessary condition for enhancing the effectiveness of the national human rights protection mechanism and strengthening public trust in public authorities.

Key words: information and analytical activities, Ministry of Justice of Ukraine, human rights, public administration, legal policy, analytical activities.

Постановка проблеми. В сучасних умовах інтенсивного розвитку цифрових технологій та становлення інформаційного суспільства кардинально змінюються підходи держави до забезпечення охорони прав людини. Ці трансформації безпосередньо впливають на діяльність Міністерства юстиції України як центрального органу виконавчої влади, що виконує ключову роль у формуванні та реалізації державної правової політики, зокрема у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина. Зростання обсягів правової інформації, ускладнення суспільних відносин, поява нових форм правопорушень у цифровому середовищі зумовлюють потребу у якісно нових інструментах її обробки, аналізу й використання в управлінських і правозастосовних процесах.

У цьому контексті особливого значення набувають інформаційно-аналітичні процедури, які Міністерство юстиції України застосовує з метою виявлення, оцінки та запобігання порушенням прав людини, а також для удосконалення нормативно-правового регулювання відповідних суспільних відносин. Вони охоплюють систематичний збір, обробку, інтерпретацію та використання правової та соціально значущої інформації для підготовки рішень, розроблення законопроектів, формування правових позицій держави, взаємодії з міжнародними інституціями у сфері прав людини. Водночас ефективність таких процедур прямо залежить від належного нормативно-правового забезпечення, яке має відповідати вимогам Конституції України, узгоджуватися з чинним законодавством та стандартами верховенства права, правової визначеності й захисту персональних даних.

Таким чином, постає наукова проблема комплексного дослідження інформаційно-аналітичних процедур охорони прав людини, що здійснюються Міністерством юстиції України, з урахуванням сучасних викликів цифровізації, потреби в оновленні правового регулювання та необхідності підвищення інституційної спроможності цього органу в умовах євроінтеграційних процесів. Саме аналіз змісту, правових засад, організаційних механізмів і практичної результативності таких процедур має важливе значення для вдосконалення системи національного захисту прав людини та посилення довіри суспільства до органів публічної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання та окремі правові аспекти інформаційно-аналітичної діяльності публічної адміністрації досліджували у своїх роботах такі науковці, як: І. В. Арістова, О. А. Баранов, В. М. Брижко, Ю. П. Бурило, Г. В. Виноградова, В. Горшенев, С. О. Дорогих, В. В. Загуменна, О. Зайчук, В. Кір'ян, Б. А. Кормич, О. І. Кузьменко, Ю. Максименко, А. І. Марущак, Н. Р. Нижник, В. Г. Пилипчук, І. Сопілко, О. В. Соснін, О. С. Устинович, В. Цимбалюк, О. І. Яременко.

Метою статті є дослідження інформаційно-аналітичної діяльності Міністерства юстиції України як специфічного виду інтелектуальної праці та ключового механізму інституційного зміцнення гарантій прав людини, формування визначення поняття цієї діяльності та виділення характеризуючих її ознак.

Виклад основного матеріалу. Інформаційно-аналітичні процедури охорони прав людини Міністерством юстиції України являється категорією багатоплосовою, оскільки діяльність яка реалізується цим центральним органом виконавчої влади у сфері прав людини включає як операційні процедури (моніторинг звернень громадян, аналіз судової практики, обробка даних про системні порушення), так і стратегічні функції (прогнозування тенденцій правопорушень, формування правових позицій держави, підготовка рекомендацій для нормотворчості). Вона інтегрує інформаційні технології, аналітичні методики та правові інструменти в єдиний процес, що забезпечує проактивний захист прав людини на національному рівні. Враховуючи наявність двох складових компонентів в інформаційно-аналітичній діяльності органу державної влади, таких як «інформаційна діяльність» та «аналітична діяльність», варто визначити зміст кожної складової для більш детального опанування змісту та завдань такої діяльності і процедур, що провадяться Міністерством юстиції України у сфері охорони прав людини.

У нормах Закону України «Про інформацію» міститься визначення поняття терміну «інформація» – будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [1]. Проте на сьогодні відсутнє нормативне закріплення поняття саме «інформаційна діяльність», яке містилось у першій редакції Закону України «Про інформацію» від 02.10.92 р., визначаючи у ч. 1 статті 12, що інформаційна діяльність – це сукупність дій, спрямованих на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави [1].

Інформаційна діяльність супроводжує людство з найдавніших часів. Вона тісно пов'язана зі всіма сферами людської діяльності, зокрема з діяльністю органів влади – як в аспекті задоволення інформаційних

потреб органів влади для прийняття управлінських рішень та створення нормативно-правової бази, так і в аспекті задоволення інформаційних потреб громадян щодо діяльності органів влади [2, с. 74].

Розвиток інформаційного суспільства є об'єктивно необхідним для демократичної держави, оскільки розширює свободу доступу до інформації, як передумови для усвідомленої участі громадян у політичному процесі та контролю за владою, створює технічні складові функціонування постійного зворотного зв'язку між суспільством і владою. У сучасних умовах саме інформаційно-комунікаційні технології та цифрові інструменти стають базою для оновлення демократичних інститутів, підвищення прозорості й підзвітності публічної влади та ефективнішого захисту прав людини державними інституціями. Створення необхідної інфраструктури та єдиного інформаційного поля органів влади забезпечує узгоджену роботу й відкритість публічної адміністрації, що в свою чергу формує нові моделі взаємодії держави, громадян і бізнесу.

Сучасне суспільство справедливо називають інформаційним, виходячи із загального рівня цифровізації суспільних відносин та інтенсивного використання інформаційних технологій майже у всіх сферах суспільних відносин [3, с. 14].

Інформатизація є одним із ключових чинників модернізації публічної адміністрації, оскільки перетворює інформацію на стратегічний ресурс управління, підзвітності та взаємодії з громадянами. Вона змінює не лише технічні інструменти, а й логіку ухвалення рішень, моделі надання адміністративних послуг та форми демократичної участі. Сутність інформатизації публічної адміністрації полягає в тому, що вона: – сприймається як системна діяльність органів влади з впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для збору, обробки, аналізу та використання даних в управлінських процесах; – охоплює створення інформаційних систем, електронного документообігу, реєстрів, порталів адміністративних послуг, аналітичних платформ, що забезпечують безперервність і керованість адміністративних процесів. Саме інформатизація забезпечує підвищення рівня ефективності публічного управління за рахунок автоматизації процедур, скорочення часових та фінансових витрат, зменшення людського фактора та помилок, розвиток е-урядування й електронного адміністрування відкриває доступ громадян до інформації та послуг і рішень влади, що зміцнює прозорість, підзвітність та довіру до державних інституцій.

Яременко О. І. пропонує розуміти під інформаційною діяльністю у сфері державного управління – специфічну інтелектуальну діяльність службовців державних органів і органів місцевого самоврядування, що спрямована на інформаційне забезпечення, інформаційну взаємодію, охорону і захист інформації в системі державного управління, а також забезпечення права на доступ до публічної інформації [4, с. 62].

Запропоноване автором визначення є більш галузево-специфічним і функціонально-орієнтованим, підкреслює значимість та робить акцент на інтелектуальний характер діяльності службовців органів державної влади та місцевого самоврядування, а також робить наголос на зв'язок такої діяльності з конкретними управлінськими функціями (забезпечення, взаємодія, доступ). Дане визначення ближче до концепції інформаційно-аналітичної роботи в державному управлінні.

На переконання М.М. Танчинця, інформаційну діяльність органів публічної влади розуміти як сукупність дій щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони та захисту інформації, що реалізуються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, іншими суб'єктами, що здійснюють владні управлінські функції в межах визначеної законодавством компетенції, у тому числі на виконання делегованих повноважень, спрямованих на задоволення як власних інформаційних потреб, так і інформаційних потреб сторонніх суб'єктів [5, с. 35].

Такий погляд автора на досліджувану дефініцію має широкий системний підхід, охоплює повний цикл інформаційних процесів і враховує як внутрішні потреби влади, так і зовнішні – суспільства, бізнесу, що робить його більш універсальним і близьким до законодавчих дефініцій.

У контексті сучасного етапу еволюції інформаційних технологій, зумовленого стрімким поширенням цифрової культури, аналітична діяльність набуває стратегічного значення. Аналітична діяльність Міністерства юстиції України відіграє ключову роль у сфері охорони прав людини, забезпечуючи науково обгрунтоване прийняття рішень та ефективну реалізацію державної політики у сфері захисту прав. З точки зору науки, аналітична діяльність базується на системному аналізі даних, моделюванні ризиків та прогнозуванні тенденцій, форм та способів правозахисту, що відповідає принципам інформаційного суспільства. Міністерство юстиції України, синтезуючи функціональні методи, галузеві знання та творчий потенціал, формує аналітичні продукти для моніторингу дотримання прав людини, як приклад – звіти про дотримання Конвенції ООН проти катувань. Це сприяє evidence-based підходу, подібному до практик Європарламенту, де аналітика усуває прогалини в регулюванні тих чи інших правовідносин.

Тож, щодо другої складової компоненти поняття «інформаційно-аналітична діяльність», а саме «аналітична діяльність» варто звернути увагу на думку, яку висловлюють В. В. Загуменна та О. І. Кузьменко. Автори відзначають, що аналітична діяльність – виступає органічною компонентою всіх різновидів інформаційної діяльності, оскільки без аналітичних методик неможливо опрацювати вхідну інформацію та створити якісний інформаційний продукт. Інформаційна аналітика посідає особливе місце в структурі інформаційної діяльності, є її специфічним різновидом. Аналітичний компонент пронизує всі види інформаційної діяльності, оскільки без елементарного аналізу інформації інформаційний процес не існує. Основною рисою,

що відрізняє інформаційну аналітику від інших видів інформаційної діяльності, є те, що вона не тільки інформує споживача, а й формує нові знання на основі переробки наявної інформації з метою оптимізації прийняття рішень [6, с. 104].

З урахуванням такого погляду, аналітична діяльність виглядає як особливий різновид розумової праці, в процесі якої головне не просто зібрати факти, а зрозуміти, що вони насправді означають у певній ситуації, яке їх смислове значення та в чому полягає практична цінність. Вона належить до інтелектуальної діяльності, бо вимагає постійного активного процесу мислення: потрібно порівнювати, виділяти суттєве, бачити зв'язки, робити висновки, а інколи – і наважуватися на оригінальні інтерпретації. Це не механічне опрацювання даних, а творчий процес, у якому з великої кількості розрізнених відомостей народжується нове знання.

Як наголошує С. В. Палій, в інформаційному соціумі аналітична діяльність позиціонується як діяльність, що передбачає органічне поєднання трьох компонентів: функціонального (володіння аналітичними методами), галузевого (знання предметної галузі) й особистісного (особистісний творчий компонент). Аналітика – це аналіз даних та інформації для їх кращої організації та збереження, зручного й ефективного відстеження. Аналітика покликана полегшити життя шляхом впровадження і більш ефективного включення аналітичних процесів і систем, щоб вони могли працювати в напрямі більш організованої і добре структурованої майбутньої інтеграції [7, с. 78].

Якщо дивитися на аналітику саме в інформаційній соціумі, з огляду на позицію автора, то вона виступає своєрідним «фільтром» і «перетворювачем» інформації. Спершу є потік первинних даних: документи, новини, статистика, звіти, експертні думки тощо. Самі по собі вони мало що дають для прийняття рішень, бо надто фрагментарні й часто суперечливі. Проте, аналітик, працюючи з цим потоком, відбирає потрібне, структурує, співвідносить із контекстом і потребами замовника або ситуації, і в результаті своєї інтелектуальної роботи створює вторинний продукт – огляд, прогноз, довідку, записку з висновками і рекомендаціями тощо. Тобто на виході вже не просто інформація, а осмислена аналітична позиція.

Деякі науковці, характеризують аналітичну діяльність через сприйняття способів та форм її реалізації, що здійснюється, насамперед, за допомогою застосування методів пізнавальної діяльності, кожний з яких являє собою сукупність конкретних принципів, правил, прийомів і алгоритмів аналітичної діяльності, що склалися в деяку систему в процесі застосування людьми. Значна частина аналітичних методів являють собою творчі аналітичні процедури, які мобілізують не тільки усвідомлюване дослідником знання, а й неусвідомлене, інтуїтивне, можливості якого значно перевершують механізми усвідомлюваної інтелектуальної діяльності. Вони неефективні без творчого мислення, що являє собою прогресивний процес генерування нового знання [8, с. 146].

Головна мета аналітичної діяльності, на думку О. Мандзюка, полягає в отриманні максимальної користі від інформації, яка є в розпорядженні органів публічної влади, для того щоб правильно зрозуміти й оцінити ситуацію, бачити її у перспективі, а в кінцевому результаті – успішно застосовувати її на практиці. Уся цінність аналітичної діяльності полягає в тому, що використовується величезний набір методів і засобів, які успішно застосовують у математиці, логіці, соціо-гуманітарних, природничих науках, у написанні історичних досліджень. Інформаційно-аналітична діяльність пов'язана буквально з усіма процесами і явищами буття [9, с. 124–125].

Тож варто відзначити, що аналітична діяльність органів державної влади у сфері охорони прав людини є одним з ключових інструментів реального, а не декларативного захисту. Саме завдяки аналітиці реалізується можливість не просто «фіксувати порушення», а бачити системні проблеми, тенденції, ризики та причини, що стоять за окремими фактами. За умов належної організації такої діяльності держава отримує інтелектуальну основу для своїх рішень: можна оцінювати, які програми працюють, які закони неефективні, де права людини порушуються масово, а де загроза тільки формується і потребує негайних превентивних рішень і заходів. Саме завдяки аналітиці можливі обґрунтовані зміни законодавства, корекція проваджуваної політики, розроблення превентивних заходів, а також посилення інституту підзвітності – через звіти, публічні огляди, діалог з громадськістю тощо.

Водночас, в умовах сьогодення, на наш погляд, існує чимало проблем і критичних зауважень до процесу аналітичної діяльності з боку публічної адміністрації. Часто така діяльність зводиться до формального «звітування» та статистичного опису, без глибокого аналізу причин, без «незручних» висновків щодо відповідальності конкретних органів чи посадових осіб за прийняті ними рішення. У деяких випадках аналітика орієнтується більше на виправдання проваджуваної політики, ніж на її неупереджену оцінку, що в свою чергу призводить до ситуації, коли замість виявлення порушень у сфері охорони прав людини відбувається їх «розмивання» у загальних формулюваннях та тезисах. Ще один проблемний аспект аналітичної діяльності полягає в існуванні розриву між аналітичними матеріалами та реальними управлінськими рішеннями: аналітичні записки готують, але їхні висновки ігнорують, або ж використовують вибірково, коли це політично чи відомчо зручно. Додаються й організаційні недоліки: брак доступу до повної та якісної інформації, слабка координація між різними органами, недостатня кваліфікація аналітичних підрозділів, залежність від політичної кон'юнктури тощо.

Попри це, потенціал такої діяльності є безперечно позитивним. Перевагою такої діяльності є й те, що якісна аналітика стимулює відкритість: публічні звіти й аналітичні огляди дають суспільству інструмент контролю над владою і можливість порівнювати декларації з реальними показниками, забезпечуючи тим самим превентивний її характер у сфері охорони прав людини.

Окремо дослідивши складові компоненти поняття «інформаційно-аналітична діяльність» проаналізуємо її узагальнений зміст та сутність.

Інформаційно-аналітична діяльність передбачає систематичний збір, обробку, аналіз та інтерпретацію даних із метою отримання важливих і актуальних даних, придатних для практичних дій. Ці дані, зі свого боку, використовуються для прийняття політичних і управлінських рішень, розподілу ресурсів, врегулювання кризових ситуацій та стратегічного планування [10, с. 50].

Як специфічний багаторівневий вид інформаційної діяльності, спрямований на аналіз, узагальнення інформації, що циркулює в суспільстві (аналітична складова) для вироблення інформаційно-аналітичних продуктів (інтелектуальна складова) як для забезпечення інформаційних потреб користувачів в різних галузях, так і для прийняття управлінських рішень інформаційно-аналітичну діяльність характеризують В. В. Загуменна та О. І. Кузьменко [6, с. 105].

Інформаційно-аналітичну діяльність С. В. Палій характеризує як діяльність, засновану на використанні процесу аналізу / синтезу сукупності відомих даних про об'єкт та призначену для отримання нового знання про нього; унікальну форму, пов'язану з аналітичним підходом до орієнтування в інформаційних потоках та відбору отриманої інформації, а її якість у багатьох аспектах визначає успішний розвиток політичної, економічної, освітньої, юридичної та медичної галузей [7, с. 79].

Характеризуючи інформаційно-аналітичну діяльність Міністерства юстиції України, Т. Г. Цибулін відзначає, що вона забезпечує глибоке розуміння та реагування на законодавчі і суспільні зміни. Вона є невід'ємною частиною функціонування системи юстиції, сприяючи її вдосконаленню та підвищенню рівня правосуддя в Україні. Ця діяльність також забезпечує надійні дані для прийняття обґрунтованих рішень та формування стратегічних напрямів розвитку [11, с. 486].

Інформаційно-аналітична діяльність Міністерства юстиції України у сфері охорони прав людини постає сьогодні як один із ключових механізмів трансформації загальних конституційних та міжнародно-правових приписів у реальну управлінську практику. Її зміст не зводиться до простого збирання статистики чи підготовки звітів, а полягає у складному комплексі інтелектуальних процедур: від моніторингу стану дотримання прав людини та експертизи нормативних актів до прогнозування ризиків і формування пропозицій щодо зміни правової політики. У цьому контексті Міністерство юстиції виступає своєрідним «аналітичним вузлом», що поєднує інформаційні потоки від різних суб'єктів (органів державної влади, судів, системи безоплатної правової допомоги, міжнародних організацій) і перетворює їх на узагальнені висновки та рекомендації нормативного й організаційного характеру.

Тож, доходимо висновку, що інформаційно-аналітична діяльність Міністерства юстиції України у сфері охорони прав людини – це системна інтелектуальна діяльність органу публічної влади, що полягає в цілеспрямованому збиранні, опрацюванні, узагальненні та інтерпретації правової й фактичної інформації про стан дотримання прав людини, експертній оцінці законодавства та практики його застосування з позицій національних і міжнародних стандартів, прогнозуванні ризиків порушення прав і свобод, підготовці на цій основі аналітичних висновків, пропозицій і проектів рішень, спрямованих на вдосконалення правової політики, нормотворчості, правозастосування, функціонування системи безоплатної правової допомоги та правопросвітницької діяльності у сфері прав людини.

Запропоноване визначення інформаційно-аналітичної діяльності Міністерства юстиції України дає можливість виділити ряд характеризуючих її ознак, а саме:

1. Основні змістовні ознаки: системність, інтелектуально-творчий характер, цільова орієнтованість на права людини.

2. Організаційно-правові ознаки: вбудованість у публічно-владну діяльність, нормативна регламентованість, інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських рішень.

3. Функціональні ознаки: об'єктивність, достовірність, системність, прогностичність і превентивність, орієнтація на зворотний зв'язок.

4. Інституційні та комунікативні ознаки: міжвідомча та міжнародна координація, публічність і прозорість результатів.

Висновки. Узагальнюючи проведене дослідження, можна зробити висновок, що інформаційно-аналітична діяльність Міністерства юстиції України у сфері охорони прав людини є самостійним, структурно й функціонально відносно відокремленим напрямом публічного адміністрування, який поєднує інтелектуально-творчу, правозастосовну та комунікативну компоненти. Вона виявляється не лише у технічному опрацюванні масивів даних, а передусім у трансформації розрізненої правової та фактичної інформації на аналітичне знання, здатне впливати на зміст правової політики, якість нормотворчості, практику виконання рішень міжнародних органів у сфері прав людини, функціонування системи безоплатної правової допомоги та формат правопросвітницьких заходів. Сформована класифікація ознак цієї діяльності (змістових,

організаційно-правових, функціональних та інституційно-комунікативних) дає підстави стверджувати, що її ефективність визначається не стільки формальною наявністю відповідних підрозділів і процедур, скільки рівнем системності, прогностичності, здатністю забезпечувати зворотний зв'язок і реальну відкритість результатів для суспільства та міжнародних партнерів. Саме у цьому вимірі інформаційно-аналітична діяльність Міністерства юстиції може і повинна розглядатися як один із ключових механізмів інституційного зміцнення гарантій прав людини, а отже – як пріоритетний об'єкт подальших наукових досліджень та нормативно-організаційного вдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#top>
2. Дорогих С. О. Сутність та визначення понять «інформаційна діяльність» та «інформаційна діяльність органів влади». *Інформація і право*. 2013. № 3 (9). С. 74–82. URL: <https://ippi.org.ua/sites/default/files/13dsodov.pdf>
3. Бондар Д. В. Використання інформаційних технологій у сфері забезпечення безпеки життєдіяльності: адміністративно-правові засади. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 13–20. DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.2>.
4. Яременко О. І. Правові проблеми регулювання інформаційної діяльності у сфері державного управління. *Інформація і право*. 2011. № 3. С. 56–63.
5. Танчинець М. М. Поняття, зміст та види інформаційної діяльності органів публічної влади України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Випуск 39. Том 2. URL: <https://surl.li/mhbaji>
6. Загуменна В. В., Кузьменко О. І. Інформаційно-аналітична діяльність як наукова та навчальна дисципліна: еволюція, тенденції розвитку. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 4. С. 102–107.
7. Палій С. В. Інформаційно-аналітична діяльність у контексті розвитку інформаційного суспільства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 3. С. 76–80. DOI: <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2022.266999>.
8. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова, І. С. Задорожний, Д. А. Тарасенко ; 2-е вид., випр. і допов. Черкаси : Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, 2024. 347 с. URL: <https://surl.li/mvqpkj>
9. Мандзюк О. Правова природа аналітичної діяльності. *Підприємство, господарство і право*. 2016. № 7. С. 123–128. URL: <https://surl.li/oupbor>
10. Труш О. О., Василенко Д. В. Інформаційно-аналітична діяльність у системі публічного управління. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2023. Випуск 4. С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/cuj-2023-4-7>.
11. Цибулін Т. Г. Інформаційно-аналітична діяльність як унікальний вид інтелектуальної праці (адміністративно-правовий аспект). *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 9. С. 485–488. URL: http://www.lsej.org.ua/9_2024/119.pdf

Дата першого надходження статті до видання: 14.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 13.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.03.2026